מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלבי הרחבת המשפט (מי, איפה, מתי, איך, למה, מה הרגישו)
- לתרגל זיהוי סוג הפרט שמוסיפים למשפט
- לתרגל כתיבת משפט בסיסי והרחבתו בעצמם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – על איזו שאלה עונה הפרט?

1. ב – איפה?
2. ג – מתי?
3. ב – איך?
4. ג – למה?
5. ב – מי? ואיזה?

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בשלב הראשון כותבים משפט קצר ובסיסי בלבד
2. נכון – כך המשפט גדל בהדרגה
3. נכון – זו בדיוק המטרה של שלב ה'למה'
4. לא נכון – בכיתות הצעירות מספיקים 1-2 שלבים בלבד

חלק ג' – השלימו את השאלה המתאימה

1. איך
2. מתי
3. איפה
4. למה

חלק ד' – התאימו שלב בסולם לדוגמה המתאימה

1 – ב (הכלב הקטן והחום)
2 – ד (בחצר של בית הספר)
3 – א (בהפסקה הגדולה)
4 – ה (במהירות ובשמחה)
5 – ג (כי שמע את הצלצול)

חלק ה' – סדרו את שלבי הסולם לפי הסדר הנכון

1. המשפט הבסיסי
2. מי? איזה?
3. איפה?
4. מתי?
5. איך?
6. למה?

חלק ו' – הרחיבו בעצמכם

1. המשפט כולל את המשפט הבסיסי בתוספת מקום וזמן, והוא עדיין ברור ומובן
2. המשפט כולל סיבה ותוצאה, ואם צריך - מפוצל לשני משפטים ברורים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- משפט בסיסי קצר, משפט מורחב כולל פרטים נוספים כמו מקום, זמן וסיבה
- כל תשובה שמתארת מקום, למשל 'בבית הספר' או 'בחצר'
- כדי שהמשפט יישאר ברור ולא יהיה עמוס מדי

טיפים להפעלה:

- בכיתות א-ב מומלץ לתרגל רק שלבי 'איפה' ו'מתי', ולדלג על שלבי הקושי הגבוה יותר
- אפשר לבצע את משימת ה'open' בזוגות ולקרוא בקול את המשפטים המורחבים
- יש להדגיש שמטרת ההרחבה היא העשרת המשפט, לא רק הארכתו - חשוב לבדוק בהירות

דף תרגול: סולם הרחבת משפט

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש משפט קטן. בכל פעם מוסיפים לו מילה אחת חדשה. בסוף המשפט נהיה גדול יותר.

📖 מילון קטן:

משפט בסיסי	משפט קצר בלי פרטים נוספים
להרחיב	להוסיף פרטים למשפט
מי? איזה?	מילה שמתארת מי עשה את הפעולה
איפה?	מילה שאומרת באיזה מקום קרה הדבר
מתי?	מילה שאומרת באיזה זמן קרה הדבר
איך?	מילה שאומרת באיזו דרך נעשה הדבר
למה?	מילה שאומרת מה הייתה הסיבה
מה הרגישו?	מילה שאומרת איזה רגש או תוצאה היו בסוף

1 חלק א' – על איזו שאלה עונה הפרט?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. 'בחצר' זה איפה או מתי?

א) מי? ב) איפה? ג) איך? ד) למה?

2. 'בהפסקה הגדולה' זה מתי או איפה?

א) איפה? ב) מי? ג) מתי? ד) איך?

3. 'בשמחה' זה איך או למה?

א) למה? ב) איך? ג) מי? ד) איפה?

4. 'כי' מסביר סיבה - זה איזו שאלה?

א) איך? ב) מתי? ג) למה? ד) מי?

5. זה מתאר את מי הכלב

א) מתי? ואיך? ב) מי? ואיזה? ג) איפה? ד) למה?

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בשלב הראשון בסולם כותבים משפט ארוך עם הרבה פרטים	☐	☐
2	בכל שלב בסולם מוסיפים פרט אחד בלבד למשפט	☐	☐
3	המילה 'למה' עוזרת להוסיף למשפט סיבה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	בכיתות א-ב צריך תמיד להוסיף את כל שבעת השלבים	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את השאלה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה 'מהר מאוד' עונה על השאלה _____

2. המילה 'בבוקר' עונה על השאלה _____

3. המילה 'ליד הים' עונה על השאלה _____

4. המילה 'כי היה עייף' עונה על השאלה _____

4 חלק ד' – התאימו שלב בסולם לדוגמה המתאימה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מי? איזה?	___	**א.** בהפסקה הגדולה
2. איפה?	___	**ב.** הכלב הקטן והחום
3. מתי?	___	**ג.** כי שמע את הצלצול
4. איך?	___	**ד.** בחצר של בית הספר
5. למה?	___	**ה.** במהירות ובשמחה

5 חלק ה' – סדרו את שלבי הסולם לפי הסדר הנכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	למה?
☐	מי? איזה?
☐	מתי?
☐	המשפט הבסיסי
☐	איפה?
☐	איך?

6 חלק ו' – הרחיבו בעצמכם

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו משפט בסיסי מהרשימה (למשל 'הילד צייר') והוסיפו לו פרט של מקום ושל זמן. כתבו את המשפט החדש.

2. קחו משפט ממשימה קודמת והוסיפו לו גם סיבה (למה) וגם תוצאה (מה הרגישו). אם המשפט נהיה ארוך מדי, פצלו אותו לשני משפטים.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין משפט בסיסי למשפט מורחב?

תנו דוגמה למילה שעונה על השאלה 'איפה?'

למה כדאי לפצל משפט ארוך מדי לשניים?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀